

**II AKz 225/15, Przesłanki zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej. -
Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi**

Opublikowano: OSAŁ 2015/1/8, LEX nr 1781007

Postanowienie

Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 6 maja 2015 r.

II AKz 225/15

Przesłanki zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej.

TEZA aktualna

Dla zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej w trybie art. 180 § 2 k.p.k. nie wystarczy jedynie odnotowanie - zacytowanie okoliczności ujętych w treści tego przepisu. Niezbędnym jest rozważenie i osadzenie podjętej decyzji procesowej w realiach dowodowych rozpoznawanej sprawy.

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SA Jacek Błaszczyk (spr.).

Sędziowie: SA Piotr Feliniak, SO del. Sławomir Lerman.

Sentencja

Sąd Apelacyjny w Łodzi, postanowieniem z dnia 6 maja 2015 r., po rozpoznaniu zażalenia adwokatów B. S. oraz M. K - P. na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 marca 2015 r. w przedmiocie zwolnienia z tajemnicy adwokackiej, uchyla zaskarżone orzeczenie.

Uzasadnienie faktyczne

Zażalenie jest o tyle zasadne, iż w wyniku jego złożenia zaistniała konieczność uchylecia zakwestionowanego postanowienia.

Podzielić bowiem należy stanowisko skarżących, iż Sąd I instancji całkowicie uchylił się od rozważenia merytorycznej zasadności żądania zmierzającego do wyjątkowego wzruszenia zakazu dowodowego, jakim jest prawny obowiązek zachowania tajemnicy adwokackiej, jak również uchybił przepisowi art. 180 § 2 k.p.k., poprzez niewskazanie w treści uzasadnienia zachodzących w koniunkcji przesłanek takiego orzeczenia, czyli niezbędności złożenia zeznań przez adwokatów dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz niemożności ustalenia danych okoliczności na podstawie innego dowodu.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, zgodnie z którym uchYLENIE tajemnicy adwokackiej, przy zastosowaniu rozwiązań przewidzianych w art. 180 § 2 k.p.k. w zw. z art. 226 k.p.k., winno być stosowane, z uwagi na funkcje i znaczenie tej tajemnicy, jedynie incydentalnie, po starannym rozważeniu okoliczności konkretnej sprawy i przy obligatoryjnym wypełnieniu ustawowych przesłanek. W szczególności zaś możliwość przeprowadzenia dowodu w oparciu o informacje objęte tajemnicą adwokacką musi być zawsze poprzedzona wnikliwą analizą tego, czy in concreto interesy wymiaru

sprawiedliwości, w drodze wyjątku uzasadniają naruszenie chronionego przez nią interesu publicznego i prywatnego. Sąd, jako organ stojący na straży praworządności w demokratycznym państwie prawa, bacząc na okoliczność, że tajemnica ta stanowi istotę wykonywanego zawodu adwokata, musi być w takim wypadku gwarantem zachowania zarówno właściwej formuły procedowania, jak i merytorycznej zasadności wniosku Prokuratora, zaś podjęta decyzja procesowa, zmierzająca do wyjątkowego wzruszenia zakazu dowodowego w imię dobra wymiaru sprawiedliwości, musi w swej logice uwzględniać istotę praw i wolności obywatelskich zawarowanych w Konstytucji RP. Ochrona tajemnicy adwokackiej jest jedną z gwarancji prawidłowego wykonywania zawodu adwokata, jako zawodu zaufania publicznego - gwarancją, której celem nie jest ochrona "komfortu" adwokata, lecz ochrona zaufania, którym obdarzył go mandant. Stąd właściwe docenienie rangi tej tajemnicy zawodowej i jej miejsca w organizacji życia społecznego jest nieodłącznym elementem całego systemu ochrony prawnej oraz warunkiem sine qua non prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji RP), zaś z tego powodu należyte respektowanie tej tajemnicy leży także w dobrze pojętym interesie publicznym (vide: postanowienie SA w Szczecinie z dnia 29 października 2013 r., II AKz 330/13, OSASz 2014/2/37-73, Prok.i Pr.- wkł. 2014/11-12/31).

Podkreślić należy, że Sąd winien szczególnie starannie rozważyć okoliczności konkretnej sprawy i ewentualnie podjąć stosowną decyzję o zwolnieniu z zachowania tajemnicy adwokackiej i to wtedy tylko, gdy wyjątkowe ujawnienie okoliczności objętych tą tajemnicą jest rzeczywiście nieodzowne i konieczne dla osiągnięcia postulowanego dobra sprawiedliwości, wobec braku innych, wystarczających dowodów.

Stwierdzenie to winno być jednoznacznie wykazane (podkreślenie - SA) w uzasadnieniu postanowienia, które powinno zawierać wskazanie, jakie fakty je uzasadniają i jakie z nich wynikają wnioski istotne dla podjętej decyzji. Nie może to być decyzja dyskrecyjna, bo podlega ona kontroli stron i nadzorowi instancyjnemu Sądu odwoławczego (vide: postanowienie SA w Krakowie z dnia 13 grudnia 2011 r., II AKz 477/11, KZS 2012, z. 1, s. 28).

Tymczasem zaskarżone postanowienie powyższych wymagań w ogóle nie spełnia, o czym świadczy lakoniczne uzasadnienie zakwestionowanego orzeczenia ograniczające się do stwierdzenia, że "zawarty w aktach sprawy materiał dowody nie jest wystarczający do poczynienia wskazanych ustaleń", zaś "dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga zwolnienia z tajemnicy adwokackiej wskazanych osób i wyrażenia zgody na ich przesłuchanie". Niewątpliwie Sąd I instancji nie odniósł się do wniosku prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. w przedmiocie zwolnienia z zachowania tajemnicy adwokackiej. Uchylił się również od rozważenia okoliczności sprawy i poczynienia własnych ustaleń, co do zaistnienia przesłanek z art. 180 § 2 k.p.k. ograniczając się de facto do zacytowania ww. przepisu bez niezbędnego rozważenia i osadzenia podjętej decyzji w realiach dowodowych sprawy.

Dla zwolnienia zaś z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej w trybie art. 180 § 2 k.p.k. nie wystarczy jedynie odnotowanie - zacytowanie okoliczności ujętych w treści tego przepisu (vide: porównaj odpowiednio postanowienie SA w Łodzi z dnia 16 października 2013 r., II AKz 501/13, OSAŁ 2014/2/16, KZS 2014, z. 10. s. 75, KZS 2014/11/60, Prok. i

Pr.- wkł. 2015/3/42). Doniosłość społeczna zawodów objętych przepisem art. 180 § 2 k.p.k., w tym zawodu adwokata sprawia, iż decyzja o zwolnieniu z tajemnicy zawodowej nie może być traktowana jako formalność (vide: porównaj postanowienie SA w Krakowie z dnia 11 lipca 2012 r., II AKz 285/12, KZS 2012/7-8/55, Prok.i Pr.- wkł. 2013/1/32), a wobec treści zakwestionowanego orzeczenia trudno nie podzielić stanowiska skarżących, iż w taki właśnie sposób zostało przez Sąd potraktowane zwolnienie adw. Barbary S. i adw. Magdaleny K-P. z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej.

Odwołano się jedynie w tzw. części historycznej zaskarżonego postanowienia do orzeczenia Sądu Okręgowego w P. z dnia 26 czerwca 2014 r., jednak w samych rozważaniach Sąd a quo nie wskazał i nie wykazał, dlaczego uwzględnienie wniosku o uchylenie tajemnicy adwokackiej jest w tej konkretnej sprawie niezbędne, poprzestając właśnie na ogólnym powołaniu się na wskazaną treść przepisu ustawy. Takie procedowanie zostało więc skutecznie podważone przez skarżących i nie powinno się powtórzyć.

Biorąc powyższe pod uwagę, zaskarżone postanowienie należało uchylić, albowiem w istocie nie poddaje się ono kontroli instancyjnej.

Nie mógł jednak zostać uwzględniony wniosek skarżących zaprezentowany w petitum zażalenia, aby zmienić postanowienie Sądu a quo poddane kontroli instancyjnej i odmówić zwolnienia z tajemnicy adwokackiej wskazanych na wstępie osób. W tym zakresie procedowanie Sądu odwoławczego byłoby przedwczesne i kierując się m.in. treścią art. 436 k.p.k. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.